

Brüssel, 10.4.2019  
COM(2019) 195 final

ANNEX 6

## LISA

### *järgmise dokumendi juurde:*

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA ÜLEMKOGULE,  
NÕUKOGULE, EUROOPA KESKPANGALE, EUROOPA MAJANDUS- JA  
SOTSIAALKOMITEELE, REGIOONIDE KOMITEELE NING EUROOPA  
INVESTEERIMISPANGALE**

**Kuidas tulla toime Ühendkuningriigi kokkuleppeta liidust väljaastumisega: liidu  
kooskõlastatud käsitus**

**Andmekaitse:  
kooskõlastatud käsitus Ühendkuningriigi kokkuleppeta liidust väljaastumise korral**

## 1. SISSEJUHATUS

29. märtsil 2017 teatas Ühendkuningriik oma kavatsusest liidust välja astuda. Euroopa Komisjon on jätkuvalt seisukohal, et parim lahendus on Ühendkuningriigi korra kohane väljaastumine Euroopa Liidust, tuginedes Ühendkuningriigi valitsuses heaks kiidetud ja Euroopa Ülemkogul (artikkel 50) 25. novembril 2018 kinnitatud väljaastumislepingule. Komisjon jätkab sellesuunaliste jõupingutustega. Kaks päeva enne Euroopa Ülemkogu poolt edasi lükatud tähtpäeva<sup>1</sup> – 12. aprilli 2019 – on märkimisväärselt suurenenud tõenäosus, et Ühendkuningriik lahkub liidust leppeta.

## 2. ANDMETE EDASTAMINE ÜHENDKUNINGRIIGILE LEPPETA VÄLJAASTUMISE KORRAL

Liidul on põhjalik õigusnormistik, mis reguleerib isikuandmete edastamist kolmandatele riikidele, ja selle alusel hakkab toimuma ka andmete edastamine Ühendkuningriiki, juhul kui ta lahkub leppeta. Nende õigusnormide hulka kuuluvad eelkõige isikuandmete kaitse üldmäärus<sup>2</sup> ja õiguskaitse direktiiv<sup>3</sup>. Käesolevas dokumendis keskendutakse peamiselt isikuandmete kaitse üldmääruse vahenditele.

Nagu on märgitud komisjoni 13. novembri 2018. aasta teatises Brexitiks valmisoleku kohta, leiab komisjon, et olemasolevad andmevahetuse vahendid on piisavad, et rahuldada leppeta lahkumise korral koheseid andmete Ühendkuningriiki edastamise vajadusi. Neid vahendeid kasutatakse juba praegu andmete edastamiseks kõigisse maailma riikidesse, välja arvatud kolmteist kolmandat riiki või territooriumi, mis on (osaliselt) hõlmatud kaitse piisavuse otsusega<sup>4</sup>. Neis tingimustes ei ole komisjon selles valdkonnas vastu võtnud erakorralist meetet ning ei kavatse praeguse seisuga võtta Ühendkuningriigi asjus vastu kaitse piisavuse otsust.

Isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükis on nii eraõiguslike üksuste kui ka riigiasutuste jaoks ette nähtud ulatuslik töövahendite kogum andmete edastamiseks kolmandatele riikidele, näiteks alljärgnevalt loetletud vahendid.

- **Lepingute tüüptingimused:** komisjon on heaks kiitnud kolm komplekti lepingute tüüptingimusi, mida ettevõtjad võivad kolmandatesse riikidesse andmeid edastades otseselt kasutada. Need tüüptingimused on esitatud komisjoni veebilehel<sup>5</sup>.

<sup>1</sup> Euroopa Ülemkogu 22. märtsi 2019. aasta otsus 2019/476, tehtud kokkuleppel Ühendkuningriigiga, millega pikendatakse ELi lepingu artikli 50 lõike 3 kohast tähtaega (ELT L 80I, 22.3.2019, lk 1).

<sup>2</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

<sup>3</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

<sup>4</sup> Need riigid ja territooriumid on Andorra, Argentina, Kanada (ainult äriorganisatsioonid), Fääri saared, Guernsey, Iisrael, Mani saar, Jaapan, Jersey, Uus-Meremaa, Šveits, Uruguay ning Ameerika Ühendriigid (üksnes raamistik Privacy Shield).

<sup>5</sup> [https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/model-contracts-transfer-personal-data-third-countries\\_et](https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/model-contracts-transfer-personal-data-third-countries_et)

- **Siduvad kontsernisised eeskirjad:** kontserni sees võib kohaldada õiguslikult siduvaid andmekaitse norme, mille pädev andmekaitseasutus on heaks kiitnud.
- **Toimimisjuhendid ja sertifitseerimismehhanismid:** need vahendid võivad isikuandmete edastamisel olla sobivaks kaitsemeetmeks, juhul kui nad sisaldavad kolmandas riigis asuva organisatsiooni võetud siduvaid ja täitmisele pööratavaid kohustusi, sealhulgas üksikisikute õiguste osas.
- **Erandid**, s.t „seadusest tulenevad alused“ andmete edastamiseks, nagu nõusolek, lepingu täitmine, õiguslike nõuete täitmine või olulised avaliku huviga seotud põhjused (täpsem teave erandite kohta on punktis 3).

Lisateabe saamiseks vaadake Brexitiks valmisoleku teadet isikuandmete kaitse kohta<sup>6</sup> ja Euroopa Andmekaitse nõukogu märgukirja andmeedastuse kohta isikuandmete kaitse üldmääruse alusel leppeta Brexiti korral<sup>7</sup>.

### 3. PRAKTIILISED SAMMUD, MIDA ELI ANDMEEKSPORTIJAD (ÄRIÜHINGUD JA ASUTUSED) PEAVAD ASTUMA, ET TAGADA ELI ÕIGUSNORMIDE JÄTKUV JÄRGIMINE

Andmeeksportijad peaksid kasutama neid töövahendeid, mida nad konkreetset juhul Ühendkuningriiki andmeid edastades kõige sobivamaks peavad.

Enne andmete Ühendkuningriiki edastamist peaksid nad:

1. välja selgitama, milliste töötlemistoimingutega kaasneb isikuandmete edastamine Ühendkuningriiki;
2. määrama kindlaks olukorra jaoks sobiva andmeedastusvahendi;
3. rakendama valitud andmeedastusvahendi, et olla väljaastumiskuupäevaks valmis;
4. märkima sisedokumentidesse, et andmed edastatakse Ühendkuningriiki, ning
5. vajaduse korral ajakohastama isikuandmete kaitse teadet, et teavitada üksikisikuid.

#### *Andmete edastamine erandite põhjal*

Seoses andmete edastamisega Ühendkuningriigile erandite<sup>8</sup> alusel peaksid vastutavad töötledjad teadma, et need erandid on erakorralised vabastused reeglist, et tuleb kehtestada asjakohased kaitsemeetmed. Seetõttu tuleb neid tõlgendada kitsendavalt ja need peavad peamiselt olema seotud juhusliku ja mittekorduva töötlemisega.

Nende erandite hulka kuuluvad muu hulgas järgmised olukorrad:

- üksikisikule on antud kogu vajalik teave andmeedastusega seotud riskidest ja ta on seejärel kavandatava andmeedastuse sõnaselgelt heaks kiitnud;

<sup>6</sup> [https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file\\_import/data\\_protection\\_et.pdf](https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/data_protection_et.pdf)

<sup>7</sup> <https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other/information-note-data-transfers-under-gdpr-event-no-deal-brexite-et>

<sup>8</sup> Vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse artiklile 49.

- andmeedastus on vajalik isiku ja vastutava töötaja vahelise lepingu täitmiseks või sõlmimiseks või lepingu sõlmitakse isiku huvides;
- andmeedastus on vajalik kaalukatel avaliku huvi põhjustel: näide andmete edastamisest kaalukatel avaliku huvi põhjustel võib olla rahvusvaheline andmevahetus sotsiaalkindlustuse valdkonnas pädevate talituste vahel<sup>9</sup>;
- andmeedastus on vajalik organisatsiooni mõjuvate legitiimsete huvide tõttu, mida üksikisiku huvid ei kaalu üles. Sellele erandile tuginemise korral peab organisatsioon nägema ette asjakohased kaitsemeetmed isikuandmete kaitseks.

Lisanõu ja selgitusi erandite ja nende kohaldamise kohta leiab Euroopa Andmekaitsekoostöö Ameti artiklis 49 sätestatud erandite kohta<sup>10</sup>.

### *Üksnes avaliku sektori asutuste või organite käsutuses olevad instrumendid*

Liikmesriikide ametiasutused võivad kasutada ka õiguslikult mittesiduvaid halduskokkuleppeid, näiteks vastastikuse mõistmise memorandumeid<sup>11</sup>. Selliste halduskokkulepete kasutamiseks on vaja pädeva riikliku andmekaitseasutuse luba, mis antakse pärast Euroopa Andmekaitsekoostöö Ameti arvamuse saamist.

Õiguskaitsedirektiivi alusel võivad õiguskaitseorganid (nt politsei, prokurörid) edastada isikuandmeid Ühendkuningriigi ametiasutustele, kui nad leiavad, lähtudes oma hinnangust andmeedastusega seotud asjaoludele, et asjakohased andmekaitsemeetmed on võetud<sup>12</sup>. Europol määrus<sup>13</sup> ja broneeringuinfo direktiiv<sup>14</sup> sisaldavad erisätteid puhuks, kui isikuandmeid edastavad kolmandate riikide ametiasutustele vastavalt kas Europol või liikmesriikide vastutavad ametiasutused.

### *Andmete edastamine Ühendkuningriiki äriühingute poolt*

Töövahendid, mida eraõiguslikud äriühingud võivad kasutada andmete edastamiseks kolmandatesse riikidesse, peaksid olema liikmesriikides ja Ühendkuningriigis tegutsevatele ettevõtjatele hästi teada, sest neid kasutatakse juba praegu, et edastada isikuandmeid kolmandatesse riikidesse. Teavet niisuguste andmeedastusvahendite kasutamise kohta esitati hiljuti ka sidusrühmadele seoses sellega, et mais 2018 hakati kohaldama uusi andmekaitse õigusnorme. Liikmesriike julgustatakse siiski hoolitsemata

<sup>9</sup> Isikuandmete kaitse üldmääruse põhjendus 112.

<sup>10</sup> [https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-22018-derogations-article-49-under-regulation\\_et](https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-22018-derogations-article-49-under-regulation_et)

<sup>11</sup> Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 46 lõike 3 punkt b. Üks hiljutisi näiteid sellise kokkuleppe kohta, mis on saanud Euroopa Andmekaitsekoostöö Ameti positiivse arvamuse, on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) finantsjärelevalveasutuste ja Euroopa Majanduspiirkonna väliste finantsjärelevalveasutuste vahelise isikuandmete edastamise halduskord. Kokkuleppe tekst on kättesaadav Euroopa Andmekaitsekoostöö veebilehel: [https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other/draft-administrative-arrangement-transfer-personal-data-between\\_en](https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other/draft-administrative-arrangement-transfer-personal-data-between_en)

<sup>12</sup> Direktiivi (EL) 2016/680 artikli 37 lõike 1 punkt b.

<sup>13</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53), artikkel 25.

<sup>14</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/681, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks (ELT L 119, 4.5.2016, lk 132), artikkel 11.

selle eest, et neid töövahendeid tutvustataks ka ettevõtjatele, kes ei ole tuttavad andmete kolmandatesse riikidesse edastamise korraga, nt väikestele ja keskmistele ettevõtjatele, kes varem suhtlesid ainult liikmesriikidega.

#### *Jätkuv toetus liikmesriikidele*

Komisjon, eelkõige selle õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat, teeb koostööd huvitatud isikute ja andmekaitseasutustega, et kasutada parimal viisil ära isikuandmete kaitse üldmääruses sisalduvaid andmeedastuse abivahendeid, ning on valmis toetama liikmesriike nende vahendite rakendamisel. Lisaks on komisjon loonud sidusrühmade eksperdirühma, mis koosneb asjaomase majandusharu, kodanikuühiskonna ja akadeemiliste ringkondade esindajatest, et toetada isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamist. Samuti võivad huvitatud isikud pöörduda oma riiklike andmekaitseasutuste poole, et saada täpsemat teavet andmeedastusvahendite kasutamise kohta.

#### **4. LISATEAVE**

Täiendavat teavet selle kohta, millist mõju avaldab Ühendkuningriigi leppeta väljaastumine andmekaitsele, võivad ametiasutused ja sidusrühmad leida järgmisel komisjoni veebisaidil:

[https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices\\_et](https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices_et)